

Izlist svakog četvrtka na cijelu stranicu.

Doplat se vraćaju ako se nećikaju.

Nobilijevani listovi se neprimaju. Predplaća se poštovanom stoji 2 for. za svaki 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2 1/2 i za polgodine. Izvan carine više poštazina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija zaisa se u Via Farneta br. 14.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slagom rasti male stvari, a slogom sve pokvari. Mar. ped.

Nepodopadni se dopisi ne šalju. Pripremljena su pisma, oglašiti ih, šalju se običnom cenzurizirano po dopisnici. Iste tako je za prišti. Novi se šalju političkom namjenskom (nemaće postalo) na administraciju Naše Sloga. Iste, prešlano i najbliži pošta valja točno označiti.

Komu list ne dođo je na vrijeme, onda se javi odgovarajućim u otvorenom pismu, za koje se ne plaća poštazina, ako se izvana naplate: „Reklamacija“.

Živili svjestni izbornici!

Naknadnim izborom trojice zastupnika sa istarski sabor pomnožili su Hrvati i Slovenci Istre svoju knjigu o narodnom preporodu jednim zlatnim listom. Dan 30. maja 1896. ostati će svjetlom točkom u našoj narodnoj borbi. Toga dana vratili su izbornici dvih političkih kotara Istre narodnim dušmanom i njihovim tajnim i javnim zaštitnikom i pokroviteljem najsajjniju odmazdu. A ta mora da ih silno peče!

Kadno je za posljednjeg zasjedanja istarskoga sabora u sjednicah od 24. i 28. jenara t. g. talijanska saborska većina najprije dvojicu naših, a kasnije trećeg, redovito i zakonito izabranih zastupnika nasilno i brutalno mandata ličila, tada je nastalo zagnušno veselje u saboru, na galeriji i po gradu Po-reču. Tu preranu radost raznašali su širom sveta talijanski listovi Primorja, varajući sebe i druge tobožnjom pobjedom, nepravde nad pravicom, nasilja nad zakonom.

Teško bijaše doista i zastupnikom, koji su doživili to nasilje i narodu, koji se je imao ponovno izvrći svakojakim izbornim spletkam i neprilikam. Ali ni jedni ni drugi ne podvojiše o konačnoj pobjedi pravde i zakona.

Sjajni uspjeh izbora koji na kvarnerskih otocih, toli u političkom kotaru Volosko, pokazao je najočitije, da se u svojih nadah prevarili nisu. Poraz, što ne ga doživise naši narodni protivnici kod izbora izbornika, osobito pako kod izbora zastupnika dne 30. maja u Krku i u Voloskom, tako je grozan, da bi morao potresti do dna crne duše rečenih protivnika i otvoriti napokon oči onim njihovim zaštitnikom, koji još uvijek misle, da su Hrvati i Slovenci Istre jedino za to na svietu, da služe i robuju talijanskoj gospodi.

Jednoglasni izbor trojice naših zastupnika morao je napokon i alipecem otvoriti oči. Taj izbor jest novim dokazom, da se Hrvati i Slovenci Istre nedaju više bezkaznjeno varati i lačiti od nikoga. Dokaz je to, da su si oni svjestni ne samo svojih dužnostih, već i svojih svetih, zakonom zajamčenih im prava.

Ovim sjajnim izborom pokazali su svjestni naši birači i izbornici onih dvih kotara Talijanom Istre, da se neće nikada više sliepo pokoriti nasilju i brutalnosti ničijoj. A što je još važnije, upozorili su i cesarsku vladu na to, da u buduće neima i nemože više pasivno nadzirati samovoljno i protuzakonito djelovanje istarske saborske većine. Ona mora u buduće uložiti sav svoj upliv i ugled, da se već jednom i u istarskom saboru stade vršiti zakon i pravica.

Izgovoru, da se protiv saborskoj većini zakonom u ruci ništa ne može, ne ima tuj mjesta. Jer akoprem i ne ima zakona, kojim bi se mogla slična bezakonja i nasilja prepriječiti, jest tuj zakon poštenja i morala. Kad bi bili zakonodavci i pomisliti mogli, da će

se naći strastvena i nasilna većina, koja će opetovno i jednoglasno izabrana zastupnike naroda bez ikakvog razloga iz sabora izključiti, tad bi bili stalno takovomu nasilju zakonom doskočili. Proti iznimnim zločinom upotrebljava se i u prosvjetljenom svijetu iznimna sredstva. Proti drzovitom i nečuvnom postupanju istarske saborske većine valja, da središnja vlada nūmi svojju radi ugleda svoga i monarhije.

Mi nismo doduše zvani, da ikomu dajemo savjete il naputke, ali u ime povriđene narodne časti, u ime naroda, kojeg zastupamo i kojega se nasilno priče i izvršivanju njegovih državljanških prava, zahtjevamo odlučno, da već jednom i u saboru Istre zakon il pravica zavladaju.

Dični naši birači i izbornici porazili su glasno i jasno i ovom prihodom, da si kod izbora svojih zastupnika od nikoga više zapovjedati ne daju, da će birati sada i u buduću po svojoj miloj volji, po svojem osvjeđenoju one muožve, koji za njih snuju i rade i koji su vazda pripravni za njih se žrtvovati. S tom odlučnom voljom naroda valja da računaju naši narodni protivnici u Istri i odlučujući krugovi u Beču.

Mi se toj zakonitoj i opravdanoj volji naroda klanjamo kličeć iz dna srca: živili svjestni naši birači! slava dičnim našim izbornikom!

Izbor zastupnika u Voloskom

Veselo se lačamo pera, da Vam opišemo izbor dvojice zemaljskih zastupnika, obavljen dne 30. pr. mj. Izbor bio je uređen za desetu uru. I o toj uri bila su 64 izbornika u izbornoj dvorani. Od strana političke oblasti bio je prisutan kotarski kapetan g. Fabiani i komisar gosp. barun Reinlein. O 11. uri već su svi izbornici odglasovali, i svi dali svoja glasove već lani zakonito izabranim zemaljskim zastupnikom Slavoju Jenku i Matku Mandiću, samo što je Slavoj Jenko dao glas ne sebi, nego veleć i obćeštovanom gospodinu župniku-dekanu Antonu Rogaću. O 12. uri svršili su svoj posao i članovi izbornoga povjerenstva ili komisije, napisali naime i podpisali zapisnik. Tim bio je posve gotov izborni čin, tim sadan najrečitiiji odgovor na brutalni postupak gospođe Talijana u porečkom saboru, da hrvatski i slovenski narod u Istri neda si zapovjedati od gospođe Talijana; on je pokazao i prijatelju i neprijatelju, da je sam svoj gospodar u izboranju mudra, koja ga imadu u saboru zastupati. Nepotvrđenjem naše dvojice zastupnika gospođa Talijani porečkoga sabora dali su si svjedočbu ljudi, koji se ne drže ni prava ni zakona, koji su izgubili svaki stid, koje vodi sliepa strast i puka mržnja protiv Hrvatom i Slovencem. Ponovnim jednoglasnim izborom obojice zastupnika ovoga kotara, kao i jednoga zastupnika kotara lošinjskoga, odgovorili su naši čestiti izbornici na imo svoje i svih birača i svaga naroda kako valja gospođi Talijanom porečkoga sabora i njihovim zagovornikom i štinitikom. Ovim ne samo da je pao mraz na obraz u oči svih svakoga poštenoga čovjeka, nego izjavile su im se nade, koje su gojili, kad su onaj brutalan, druguda nečuvan čin, počinili.

Kod lanjskoga izbora bilo je protivnika; jednih, koji su glasovali protiv Sla-

voju Jenku, drugih, koji su se pod vodstvom Golca skrivali po hodnicima zgrade, u kojoj su c. kr. oblasti. Ljetos sliepše prikazali niš jedni, niš drugi. Gospodin Kašpar Kastelic sa avojim izbornici iz Materije ostao je kod kuće; dosta mu bijaše lanjske blamaže kad je dobio samo glasove svojih izbornika iz Materije i par njih iz Jelšana. I „Golac“ sa svojimi (trojica njih) ostao je doma. Mi se ne čudimo ni jednom ni drugom, nego pomilujemo one mužave, koji se daju od njih sliepog voditi, koji izabrani za izbornike neidu vršiti svoje dužnosti. Ljetos su za narodne predložnike glasovali i svi jelšanski i lovranski izbornici, česa lani ne bijaše. Iz Lovranske manjka je jedan, koga da su neki zastrašili tako, da se nije ufao doći. Izuzam njega došli su svi izbornici iz kastavake, volosko-opatijake, lovranske, jelšanske i podgradske obćine i svi kao jedan glasovali.

Posle izbora sakupili su se oni i razni drugi domoljubi kod skupnoga objeda na Voloskom u gostioni „Kod Rože“, gdje bijahu jako dobro i prijazno poslušeni.

Kod stola je zauzimao glavno mjesto spomenuti Antun Rogać sa zastupnikom Jenkom na desno i župnikom Velhartičkim na lijevo. Ostali sjedili su po svojoj volji kako koji.

Prvu zdravicu izrekao je g. Antun Rogać opet izabranim zastupnikom gg. Jenku i Mandiću, iztaknuv njihovog zaslugu za njihov rad u zemaljskom saboru, te njihovu ljubav do naroda i naroda do njih.

Na odusjevljeno prihvaćeno zdravicu odgovorio je Slavoj Jenko, srdačno pozdravljen. Zahvalio se je na pouzdanju, koje mu je narod i ovom prilikom i u ovih okolnostih pokazao, iztaknuv je svjesti naroda, svjest birača i izbornika, te njim iz svega srca nazdravio. Zast. Spiničić i on srdačno pozdravljen, izpriča Matka Mandića, što nije došao među izbornike, pozdravi ih u ime njegovo i progovori nekoliko riječi, dotaknuv se prilika u pojedinih obćinah kotara, radnju se, što si kastavski, opatijski i podgradski izbornici i birači ostaju vjerni, što su im izbornici i birači pridružili i opet lovranski i svi jelšanski izbornici, i želeć, da im se u buduće pridruže i veprinački i materijski. Ožigosa varalice i lažljivca i njihovih štinitike i zagovornike, naglasiv pohve sebiće, da Talijani i Talijanski klevetu naše zastupnike i u obće hrvatske i slovenske rodoljube za to, da sakriju svoje težnje, koje idu za tim, da se naš narod proda Taliji, onoj Taliji, iz koje dolazi svaki dan gelih i gladnih u naše krajeve. Rodoljubi hrvatski i slovenski, završi, neće drugo, nego da Hrvati i Slovenci Istre očuvaju sebi svoje kuće i kućista, da budu sami gospodari na svojem, da se ne predaju nit ne prodavaju.

Govorom obojice gg. zastupnika povladjivali su izbornici odusjevljeno i burno. Gosp. Stemberger reče, da se imamo ne samo radovati nad uspjehom izbora, nego da imademo dati i odnska svojem ozlovoljenju nad postupkom većine istarskoga sabora. Predlaže s toga, da se glasuje prosvjed protiv onom postupku, da taj prosvjed sastave, potpišu i pošalju gospodinu ministru predsjedniku, kao glavnom predstavniku prosvjetle krunu gg. Antun Rogać, Vjekoslav Kinkela i Jakov Jurković u ime svih izbornika. Predložio bio je u celosti i u potankostih prihvaćen jednoglasno i najvećim odusjevljenjem. Gosp. Velhartički raduje se složnomu postupku svih domoljuba u kotaru i pozdravi napose našelnika obćine kastavake g. Kazimira Jelušića i predstavnika volosko-opatijake obćine g. Viktora Tomićića. Najprije Kazimir Jelušić pak Viktor Tomićić zahvaljuju se zgdnim riječmi na nazdraviću, raduju se ganuti upravo danas-

njoj pobjedi i naglasuju, kako narod sve više progledava, kako se osvješćuje, kako uvijda, ako mu je prijatelj, tko neprijatelj. Gosp. Tomićić izjavia najprijaznijim načinom zastupnika Spiničića, da opet progovori, a ovaj se odziva. Svoje riječi zasnovao na kritici nesabornavnog našega hrvatskoga pjesnika Gaudulića: „Kolo od sreće u okoli, vrteći se neprestaje; ko bi gori eto je doli, a ko doli gor e' ustaje“, da pozdravi primjeri istinitost sadržaja te kritice, pa zaključiv, kako i našim protivnikom mora doći crni petak, i kako i naš narod mora gori ustati. Progovori kasnije još jedan put po želji lovranskih izbornika, da pozdravi izabrane zastupnike i ostale izbornike. Iztakne pak, kako imadu naši Lovranci sada težku borbu protiv zlobi, varajuju, spletkam, kako neimaju zaštite od onud, otkud bi je morali imati, izriče pak izvratu nadu, da se nasi neće borbe prestrašiti, da će ju muževno voditi i da će prije ili kasnije posve pobjediti, jer se bore za pošten stvar, za svoju starinu, za svoju vjeru i za svoju hrvatsku narodnost. Nazdravlja čestitom glavaru Ivanu Turčiću, koji je svaki dan izvržen gadnim napadajem, prisutnom prvom savjetniku i prisutnim izbornikom, kao i svim našim poštenjakom tamo, iztjučiv istodobno svjestne naše Mošćeničane i Bršečane. Odgovori izbornik Mišćenić

Antun u ime svoje i drugova, iztaknuv, da imadu mnogo podnašati, al da se zato ne boje borbe. Oni da neće nikoga prodati, nego da će braniti sebe i svoje; protivnici da prodavaju ljude, kad ih kupuju za novca. Liepo je govorio također Martin Fidel, stari i poznati poštenjak iz Sušaka u jelšanskoj obćini i pozdravio naše zastupnike na carevinskom vijeću Ponovno je još govorio glavnik avestavski Kazimir Jelušić i nazdravio svemu pučanstvu našega kotara, kao i napose gospođi svećenikom, koji složno sa punkom rade. U ime svećenika zahvalio se je g. Vodička, iztaknuv, da si smatraju za dužnost zauzimati se svojimi silami za prava naroda, među kojim živu, te izričiv nadu, da već sada nastaje u celoj monarhiji novo doba, kršćansko doba pravi dosadanjoj lažliberalnoj. Junačina i poštenjak Antun Pelozo za Pilan iz Vel. Muna progovorio je također i bio sa zadovoljstvom slušan. Završio je govore i zdravice predsjednik stola Antun Rogać. On bi rad sabrao sve, što se je reklo tečajem objeda. Ne može to, jer je doba odlaška. Naglasuje pak, da će on i ostali svećenici i nadalje raditi za narodna prava, složno sa domoljubi svjetovnjaci, čvrstim uvjerenjem, da radeć za narodnost, rade i za vjeru, znajući, da sv odpadnici naroda takođerj odpadnici vjere. Poziva prisutne, da upamte sve, što su čuli, i da to ne samo na sruć drže, nego nek i šire među svojimi i to ne samo mužjkimi, nego i ženskim, koje su takođerj znameniti čubneni u životu svakoga naroda.

Čitavo vrijeme objeda prošlo je u najvećem odusjevljenju, u najljepšem miru i slozi i najvećem suglasju čustava i misli. Uz ovakove izbornike i uz birače, koji sa ih izabrali, zastupnici će i nadalje rado ne samo raditi, nego i podnašati sve, što bi ih imalo stignuti.

Tečajem objeda stigla je od izabranoga zastupnika Matka Mandića sljedeća brojčavka:

„Zaleći što ne mogli biti svjedokom junačkoj odmazdi, što ju dadeće odabrani naroda dušmanom narodnim i njihovima zaštitnikom, kličem iz dna zahvalna srca: Živili svjestni naši birači i izbornici! Živili složni Hrvati i Slovenci Istre!“

Taj pozdrav bio je sa burnim: „živio naš zastupnik Mandić!“ primljen...
Već kad su se izbornici razišli, došao je ovaj pozdrav od sakupljenih kod veleštovanoga gospodina viteza Vik o u Pod-

gradu: "Živili zastupnici! Zastave se viju, topici pucaju".

A došao je glas iz Krka, koga je zicom poslao čestiti starina dr. Dinko Vitezić: "Kozulic izabran je također jednoglasno, živili izabranici!".

I tako bila je radost podpuna. Na cijeloj crti odgovorio je narod dostojno i muževno na brutalan izazov gospode Talijana u porečkom saboru.

Dopisi.

Iz Motovunšćine koncem maja. (Obćinski izbori dovršeni). O minulih občinskih izborih u Motovunu čitao sam u "N. Sluga" želi pobliže obavijesti, pa kad nije još opisa dobita od drugoga, evo joj ga od mene u kratko koliko je moguća.

Poznatiji talijanski zaraćenjak Tomasi, načelnik motovunski, godinu dana kasnije nego li bi bio morao, sastavi izborne listine, ali na način da — koliko su mogli nekoi naši opaziti — više od stotine imena u njih bijaše ili iskrivljeno ili umetnuto nepravdno, ili izpuščeno. Proti tomu mi učinismo utok na občinsko glavarstvo. Ovo rešilo ga udovoljnije za izpravnu samo za 15 imena; ostalo je odbilo. Tako isto učinio je za drugih 15 i c. kr. kapitanat, na kojega smo toga uzgozili reklami Uzroke su navadjali n. pr. gdje je bilo pokojnih, da se to nije dokazalo! Eh, valjda su zahtijevali (mučke), da za svakoga mrtvoga priložimo osmrtnicu sa biljegom od 50 novč., potvrđenu od župnog ureda, plativši ovom za svaki komad 50 novč. pristojbina! A kako ta gospoda znanu za ostale mrtve? Hrvat Mate Korazza iz Rakotola umro je već prije 7 godina, pa njegovom sinu pišu di Matteo za izbore; a talijanaš Ivan Resar iz Motovuna umro je samo malo malo mjesecih nazad, pa njegova sina Antuna, da glasa, zovu ga odmah liepo fu Giovanni.

Naša stranka domislila se, da će obćina sastaviti izbornu komisiju od samih talijanskih pristasa, pa zamolila političku oblast, da se barem dvojici trojici i naših ljudi dozvoli uz izbornu komisiju prisustvovati izboru. Upravitelj c. kr. kapitanata g. Lasciacch odbio je tu opravdanu želju pismeno i ustmeno; obeća vladom rođoljubu Kramaru-Bančini, da će njemu dopustiti, da prisustvuje u izbornoj dvorani. Prvo nego je počelo glasovanje ovaj se je prijavio, ali bijaše odbijen. — Podrepnice talijanske stranke su više tjedana prvo izbora s novcima u rukoh odbitali po Sovišćini, Zamašćini, Opračćini, po Berkaču (u Novakih, Karojbi i Rakotolu zelili ih, ali nisu htjeli doći... smrdilo im), kupovali kršćansko blago i po naputkih blaznili, obećivali, prietili itd., dok su ih nekoliko ulovili na liepak.

Ciela dakle izborna komisija bijaše tako — kako se je predviđalo — sastavljena jedino od talijanskih privrženika. U izbornoj dvorani zabranjeno je bilo ikome našem čovjeku prisustvovati. Biraače zvali malo na malo. Obćinski sluga zabilježen talijanaške biraače zvali glasno, a naše tako, da su ga jedva čuli oni, koji su bili blizu.

Kako je postupala takova komisija, mi tužni nismo u stanju dovoljno znati, kad nijedan od naših nije smio biti ondje. Samo koliko smo doznali od kojega biraače, koji je štogod letimice opazio, kad je bio zvan da glasa, dajemo ovdje koješta čestitim čitateljem "N. Sl." do znanja.

Izborna je komisija dobro poznavala sve biraače i kojoj stranki svaki od njih pripada. Gdje nije pomogla pokvarena listina, ondje su pomogle spletke u vrijeme glasovanja: hrvatiskim biraačem činilo se svakojakih pitanja, n. pr. o džudu i pračjeđu, o rodbini itd. dokle bi se tužan kmet pomotio i nebi znao na sve odgovoriti, a to je bilo dosta, da bi mu komisija uzkratila pravo glasa. Vladin komisar na to ni rieči. Tolike punomoći hrvatiskih biraača bijahu odbijene, na primjer Ivana Dekarina iz Rakotola s bratovom punomoći sa opazkom, da brat bratov nemože učiniti punomoć; a talijanskoga biraača Markvalda Sandrija iz Motovuna ovaj je primljena punomoć, koju je učinio sinu. Ovaj je glasovao za se i za ženu, dakle tri glasa.

Hrvatiskom biraaču Ivanu Korazza iz Rakotola ne dozvolio je glas, jer da je on ovih zadnjih godina kupio neko zemljište i da štira još nije uređena na njegovo ime (on ima zadosta štibre i bez toga zemljišta), a u zadnje dane dalo se pozivnicu i glas talijanskome biraaču Antunu Labinjana iz Berkača, koji se od kratkog vremena ondje nastanio, bez štibre i bez da se nahodi upisan u izbornih li-

stinah. Jedan naš biraač opazi, da glasaju maloljetni sin Ivana Divjaka, kovača iz Motovuna. Hrvatiskom biraaču Mati Mociću, koji je imao punomoć podpišan od brata župnika i još jednog svjedoka, ne dozvolio je glasovati, jer da bi se htio još jedan svjedok.

Kazaše, da nekoi biraači za talijansku stranku glasovaoše i do pet puta, a ne znajući im, za ime (jer tko ih je opazio, nije znao pisati, da ih zabilježi); tako se govori, da bi Candot, kad bi donio vode komisiji, glasovao. Nekit talijanski težak, narečen Saltuzzi ima posjedstvo skupa sa bratom, a glasovao je bez punomoći brata.

Povrh svega bilo je za naše biraače štrahovanja i groznjah, dapače i tamnice: Ivana Milića zatvorilo je 24 sata samo zato, jer kad ga potvoriše (krivo dakako) da je i prvi dan glasovao, odgovori: pa što zato (mislili da tolki njihovi opto-ovano glasuju). Još se nekojima grozilo. Ovdje vam se je navelo manje podatke, a ona velike neurednosti i nezakoničnosti ne možemo navesti, jer nas nisu pripustili, da ih zabilježimo. Tako se je svršio izbor III. tjela s uspjehom, kakov je morao biti.

A gosp. vladin komisar? ... On je mogao poslati zapovjed rožunikom, neka pazi, da se biraači ne potuku; a on je mogao slobodno ostat u Poreču ono tri dana, dok je trajao izbor trećega tjela. Ovaj izbor obavio bi se bio isto onako i bez njega. On niti je poznavao biraače, niti se opazio, da je što prigovarao sve-mogućoj komisiji.

I u drugom tjelu Talijani htjeli su na sve načine predbiti i zbilja dobili su za se tridesetak glasova. Ali podlegoše ogromnoj većini naših. Nu, po dovršenom izboru ovoga tjela komisija htjede učiniti svoju: proglasi naime nevaljanim jednog našeg izabranika, čestitog rođoljuba Jakova Josipa Skropetu iz Novakih proglasiivši mjesto njega svoga Rodela iz Berkača i to s uzroka, da je Skropeta u izbornih listinah Josip Jakov, a ne Jakov Josip, kako ga mi predložimo i kako mu je i na krstnici! Uzalud bijaše svako dokazivanje, da je to onaj, za kojega naši glasovaoše — izborna komisija je gospodarica, pa cijeli svijet mora šutiti pred njom!

Videći naši biraači prvog izbornog tjela, da se tako postupa, ne htjedoše ni približiti se, da glasuju, ta sve bijaše uzalud. Nekoi Motovunski i smrću zagroziše se jednom našem biraaču ovoga tjela, bude li došao glasovati.

Između iste talijanske gospode i c. kr. činovnika u Motovunu rad ovakvog postupanja i radi drugih razmrica bila je velika napetost, te c. kr. činovnici ne htjedoše glasovati u ovom tjelu. Talijanska je na to stranka zamolila (tako nam reče bar ondješnja jedna odlična osoba) c. kr. političkog komisara g. Lasciacch-a, da on sklene (valjda beštom) gg. činovnika, da idu glasovati i glasovaoše svi za talijanaške predloženičke.

Kakve li buke i krike po celom svijetu, da je slučajno g. komisar pošao nagovarati gg. činovnike, da glasuju za "šćare". Ali ovako nikomu ni vlas sa glavom to je sve u redu. Pak da nismo mi sretni i blaženi u Istri? Sve nas i svuda podupire proti Talijanom!

Mi smo proti takovom nakaznom izboru uložili utok, koji je — kako smo čuli — sastavljen veoma blagim načinom. Pa i bez toga, po dosadašnjem iskustvu znamo, da se naši utoci lahko odbijaju. Ovaj put bit će izlika, da je velika razlika glasova među našom i talijanskome strankom u trećem tjelu. Eh, gospodo moja, prav tu je talijanska stranka imala u pameti, pa tako i postupala, da toliku razlikost pripravi, eđa, pogledom na nju, bude naš utok odbijen. Ta govori se javno, da su nekoje u Motovunu službujuće osobe priznale pred osobom službenom izvan Motovuna, da su u sama dva prva dana izbora Hrvati prevareni bili za 110 glasova: ista službena osoba da je k tomu došla: Hrvati su poštenjaci ali sirote, jer nemaju nikoga, koji bi ih branio i zagovarao.

Na koncu moramo baciti žalostan pogled na onu nesretnu i zavedenu našu braću na Zamašćini, Sovišćini, Opračćini i Berkaču, koji su tako kratkovidni i sliepki, da idu radje sa svojim najvećimi protivnicima, nego li sa svojom braćom. Ti nesretnici zaboravljaju na svoj jezik, na svoj rod i mlieko, koje su sisali. Zalostna vam majka! Ne vidite li nesretnici, da vam se Talijanaši i u brk smiju, da vas štćavci nazivlju, da se s vami svakojako poruguju i da vas poznaju samo ona 2—3 dana, dok izbori traju?

Podpunu pohvalu zaslujuju u ovaj

borbi. vri Rakotolci, ugledni Karojbi i junaci Novačani sa svjrim obćinajimi vođjama. Na nje se može napraviti povera ona naroda: "brat s bratom, rođ s rodom". Nije Judin novac našao mjestu u njihovom poštenom žepu. Ne možemo se baš potužiti niti na Kaldircane i Montriljce, izuzevši one stare njihove kukavice. Eto vam, dragi štćacci, kako je nama ovdje. Bog dao, bilo brzo bolje.

Biraač.

Velečnom gospođinu dru. A. Tresiću-Pavičicu auktoru „Simeona Velikoga“ Zvonjelica.

Sjecaš li se, kad si za mladosti sretno u tšini ljubko gaja zelenog. Diljem žala Tvoje Dalmacije cvietne. Tajne slušaš glase mora Jadranskoga?

Otdada Ti duša čarna, pramaljetno Dobrava preljeđa kraja rođjenoga, — Šarno bernu criedo — pjesme sklada sjetne, Uzišene, nove pjesme srca Tvoga.

Al ni velebnim za „Ljutovidom“ Tvojin, Ni za zaslužnim lovcikom sjajnim. Tvoja vila glasom još ne susa svojim.

Već božanskim plamom nadabnuta rajnim „Simeona Veljega“ prikazuje Čara: Novi slem viescu — „Mosorskog guslara“.

Emin.

Franina i Jurina

- Jur. Zač ima saki osal četiri noge?
- Fr. Za hodit!
- Jur. Zač pak ima Lepinašćina četiri šidujćijara?
- Fr. Da ju zdignu od seh četireh stran sveta i zaneau prek Učke, samo da ni med hrvackimi obćinama, zač da jih je strah i stran za 30. maja, da su si drugi Hrvati i Slovenci, a samo oni Šarenajki ale kako jin neki deju — Špiritanom herandom pošpricani junaci.
- Jur. Bi pak oni mogli to storit?
- Fr. Bi vili onda, kad budu vedečki palaci prenešeni na Ml!
- Jur. Ča palenti će se prvo pojist va Kalabriji!
- Fr. Koliko bovandi će se prvo popit va tavani!

Različite viesti.

U audienciji kod Njeg. Veličanstva. Podpredsjednik zemaljskoga sabora istarskoga g. dr. Stanger bio je dne 28. pr. mj. primljen u audienciju od Njeg. Veličanstva našega premlotostvoja cesara i kralja Frana Josipa I. Njeg. Veličanstvo primilo je gosp. dr. Stanger a vrlo milostivo, obavjestilo sa o radu zemaljskoga sabora i ob izstupu naših zastupnikah iz istoga, zatim ob Opatiji i Voloskom. Značajno je, što je bio baš toga dana kod Njeg. Veličanstva također g. dr. Mate Campitelli, i to kako čujemo, da se i on zvali za podjeljanu mu čast zemaljskoga kapetana za Istru.

Izbor jednoga zastupnika za izvanjske obćine lošinskoga političkoga kotara obavio se dne 30. maja t. g. u Krku. Pristupili su k izboru svi izbornici hrvatiski, izabrav jednoglasno narodnim zastupnikom g. Šimuna Kviriusa Kozulića, pojednika u Lošinj. Živili naši svietni biraači i izbornici na kvaramskih otocin!

Glavnu skupštinu obdržavati će političko društvo „Edinost“, a nedjelju dne 14. t. mj. u prostorjah „Del. podpornoga društva“ (Via Molino Piccolo br. 1) sa obćinam dnevnim redom. Početak u 9 sati prije podne. Odbor umoljava gg. članova, da dođu mnogobrojno na tu skupštinu.

Sastanak biraača sazivlje zemaljski zastupnik veleč. g. Josip Kompare za nedjelju dne 7. t. mj. u 3 sata poslije podne u Šmarje — obćina Pomjuna. Na taj sastanak će i nekoliko naših rođoljuba iz Trata.

Iz Kastva nam javljaju, da se je obćenito s veseljem pozdravilo ponovni, jednoglasni izbor gg. Slavuja Jenka i Matka Mandića za zastupnike zemaljske. Pobjedu te pučke volje proslavilo se je u samom Kastvu sa razsvjetom na najvišjih mjestih Kastva, tako da je mogla ciela Kastaršćina viditi znak obćenitoga veselja. Slavilo se razsvjetom u bengali i u Francičih, i na druge načine u drugih mjestih. Veselje bilo je podpuno kad se je doznalo, da je i zast. Kozulic bio izabran ponovno i jednoglasno za zastupnika na otocin.

Uspomeno na prvi tabor u Istri. Javili smo u zadnjem broju, da je prošle dne 21. maja 1896. upravo 25 godina, što bijaše sazvan kod Sv. Mihovila izpod Kastva prvi tabor u Istri.

Na taboru sakupilo se tada — kako nas popis istoga obavješuje — od 8—10 hiljada duša; taboru je predjedao tadašnji kastavski načelnik g. Anton Rubeša, koji bijaše predsjednikom jednoglasno izabran na predlog g. Frana Steidla, tadašnjeg obćinskog tajnika u Kastvu, a danas gradskog vjećnika u rođoljubnom Siaku.

Na taboru govorili su nakon pozdrava predsjednikova:

1. gosp. Ernest Jelnić, ravatelj pučke škole u Kastvu „o sudjenju narodnog jezika u školu i uređ na temelju XIX. članka državnih temeljnih zakona“.
2. g. dr. Marijan Dorenčič, odvjetnik na Rieci, o razveju iliti razvitku našeg pomorštva“; i
3. g. Frane Maroti, pojednik i zemaljski zastupnik „o financijskoj zaprtiji, kojoj je još jednako podržama oca stran Istra“.

Svaki od govornika stavio je u smisla govora resoluciju, te bijahu sve jednoglasno prihvaćene.

Od trojice govornika je danas na životu jedini g. dr. Marijan Dorenčič, kr. umirovljen i odlični predstojnik i odvjetnik u Zagrebu. Preminuo je koju godinu kasnije i predsjednik tabora, obćenostvorni kastavski načelnik i bivši zemaljski zastupnik gospodin Anton Rubeša.

Između njih, koji su riečni i časom sazov i obdržavanje tabora zagovarali i promicali i koje već odarna oživa črna zemlja, spominjemo blagopokojne naše rođoljube gg. dr. Frana Bachmaza, Jakova Volčiča, Ivana Lučića, Vjekoslava Vlaša itd. itd.

Kao što se naši narodni protivnici zubi i nokti protivne svakomu našemu narodnomu napredku, tako se uprotivioše tajno i javno i proti obdržavanju onoga tabora. Spletkarili su na sve moguće načine proti taboru i proti pojednim odlučujućim osobam, ali sve spletke ostadoše bezuspješna. Kronika nam spominje i spletke na Voloskom i Lovranu, koji su već tada narod varali i aliepili tim, da će tabor Kastaršćinu uprospraviti, da će naprtiti naroda veću štiru u Kastavici da će svi redom u vojnike itd. itd. Od svega toga nije se ništa dogodilo. Štara su to ali vriek još nove spletke naših narodnih protivnika.

Iz Pula pišu nam 1. t. mj. za Dubove bio je ovdje preavistiš gospođin biskup Flapp i diello sveta križanu. Njegov dolazak objavila je crkvena uprava po plakatih samo u talijanskome jeziku, budne i sječ pred očima najprvo tobož talijanski karakter ogra grada, a poslje tek dobro svih vjernih, kojih je slučajno velika množina Slavjana i Njevacu. Je li to zvanje „katoličke“ crkve, kojoj već ime kaže, da ne smije tjerati eskizmizma? Pe ako gdjeog sune u pamet i političkoj oblasti, da tiska trojezične oglase, zašto toga nebi imala učiniti i crkvena uprava, koja bi se prva umorala pokazati otvorena za sve narode i jezike? Naravski, da je i previstiš biskup propoviedao samo talijanski, a nije uzmanjako, da pohodi ovdješnji „Gabinetto Z. Lettura“, te „st legio najžešćih neprijatelja vjernoga, polka slovinskoga.

Iz sjedećice obćinskoga zastupstva u Kastvu pišu nam 2. t. mj. Danas bila je obdržavana druga sjednica novoga obćinskoga zastupstva. Zaujedala je od 9. pr. p. skoro do 3. poslije podne. Mnogo predmeta se je razpravilo. Sto sve, to nije danas javljati. Glavno što želim javiti jest, da je zastupstvo jednoglasno prije nego je prešlo na dnevni red izvazilo stoej i ključni slava svoju žalost nad preminutim blagopokojnoga nadvojvode Karla Ludovika, i primilo na znanje sažalicut, što ju je u toj stvari izrazio g. glavar. Druga znamenita odluka, koju spominjem jest ta, da je zastupstvo jednoglasno odlučilo, da se sve što se je glavijega dogodilo otkad zasjeda novo zastupstvo puku pribodi tiskom posebnimi tiskavim li puhozi, u „Našoj Slugi“ i to sdaže čim prije sve, što se je dogodilo do sad imenito, što se je razpravilo u obih sjednicah; a usnried svaki put sve poslije svake sjednice obć. zastupstva; te da se tako tiskane izvještaje razasajlje među puk najshodnijim na-

činom. Puk ima pravo da sazna što se radi; i tim će se začepiti usta klavetaikoma, i lažcem.

Hrvatska Čitaonica u Matuljima dala je nedavno svojim članovima dvie lijepe zabave, koje su prema mjestaškim prilikama liepo ispale. Mi nećemo sada da kažemo, da je sve bilo umjetnički savršeno, jer znamo, da bismo tim isakajanjem povriđili svijest naših diletanata, ali oni nam moraju vjerovati, kad im kažemo, da smo bili s njima posve zadovoljni. I prikazivanje i deklaracije i tamburiranje i časovne igre, sve je bilo tako skladno, da mi možemo reći: Početak je dobar! Samo ne sustavimo nego ustrajamo, prikažajmo kamencić po kamencić i doći će vrijeme, kad će i nam istim biti na čudo, kad se budemo obavljali na svoj rad. Uprimo svatko u ovom svijetu, za koje vrijeme više volje, ali svrha nje: nam bude svima ista: probudjenje zadržane narodne svijesti. Zora puca

Nasim mladim diletantom, svim bez razlike i gospodjicam i mladićem, liepa hvala na ugodnom užitku, u nadi da nas neće ni napred zaboraviti.

Kateški (?) „L'Amico“ odgovara. Prijatelj iz mjesta upozoruje nas, da se je katolički tobož listić „L'Amico“ (Trškanska „muralija“ krsti ga „L'Amigo cirico“ Op. ul.) udostojio se milostivo na nas udariti radi naše vijesti, uvrštene u predražanj broju pod naslovom: „Mladi reformatori i kršćanska ljubav“. Na veliku našu žalost na možemo nam već danas na odgovor odgovoriti, jer ne znamo, čim nas taj plod veličnih katoličkih reformatora počastuje, nu čim budemo saznali za oružje njihovo, učiniti ćemo svoje i pozdraviti mladu gospodu oko „L'Amico“ kako su zavrijdili. Do vidova dakle!

Zenaka podružnica Cirila sv. Cirila i Metodja na Voloskom primila je od veličnog g. Spinčića for. 3, sakupljenih u veselom društvu u Jelsanah dne 10. maja t. g.

Za podružnicu družbe sv. Cirila i Metodja u Kastvu. Gosp. dr. Jos. Šebesta, obinski ličnik u Kastvu sabrao je na zabavi „Hrvatske Čitaonice“ u Kastvu dne 16. februara o. g. sa krotkarjem plesom 2 for. 28 nov. — Isti gosp. sabrao kod g. Vjekoslav Kinkela obinskog savjetnika u Bakavcu medju krotkari dne 28. februara t. g. u spomen g. Kinkela 3 for. — Gospodin Franjo Mavrić sabrao prigodom pogreba majke g. Ljudevita Šušanj, obč. savjetnika u Jušićih dne 27. marca t. g. u spomen pokojnika 8 for. — Veličasti gospodin Dragutin Huš, c. i kr. vojni župnik u Zagrebu darovao 5 for. — Gosp. Vrabec Ivan sabrao u Kastvu sabrao kod g. Vjek. Šinčića u Matuljah medju prijatelji 2 for.

Neobično bistar vid. Talijanski listovi Primorja „in copie“ datakolova porečka „boba“ izvješćuju po svojoj u ometom minulih izbožnih sastancih u Jelsanah i Podgradu, koje su bili sazvali bivši zastupnici za ovaj izborni kotar i koji bijahu oglašeni u naših novinah.

Ali rečeni listovi znadu izvijestiti i više nego li sve ostale osobe, koje prisustvovahu spomenutim sastankom. Tako opisuju i sastanak u Matuljah, koji se je mogao roditi jedino u pomućenih moždanih talijanskih piksara, jer sav ostali svijet ništa o tom sastanku neznade. Porečka „boba“ ide dapače tako daleko u svojem proročanskom duhu, da nam opiše, kako ide pjeske sa ruskom zastavom u ruci iz Matulja u Hrašćicu dušobrinizir iz Pragarij. Ona je vidila u Matuljah i zastupnika dra. Laginj, koji je u ono doba u Beču boravio. Nije li to vrhunac razdraženosti duševno bolesti tvorova.

Odkriješ Tommasoeva spomenika. — U nedjelju odkriješ u spomenik velikeo Sibencaninun Nikoli Tommasoe. Slavlju su učestvovali talijanski i Hrvati, ali službena svečanost bila je u raskub autonomskih. Ovi Tommasoe drže svojim čovjekom. To je se političkoga gledišta donekle pravo. Tommasoe bio je protivnik sjedinjenja sa Hrvatskom i veliki pristaša dalmatinske autonomije. Pravo je i s kulturnoga pogleda, jer se ovaj veliki čovjek proslavio u talijanskom jeziku. Njemu Italija imado da zahvali veliki i najbogattiji ričnik i komentarski božanskoga pjesnika Dantea. U talijanskoj literaturi stekao je Nik. Tommasoe jedno od prvih mjesta.

Ali s narodnog gledišta Tommasoe nije bio Talijan. Bio je Slaven i Hrvat. Jedinu knjizicu, što ju je napisao u hrvatskom jeziku, njegove krasne pjesme „Iskricice“ o tom ne sumnjivo svjedoče. Dalmatinski Hrvati u koliko su saucestvovali slavlju, pokloniše se talijanskom učenjaku rodom Slavenu i Hrvatu. Onako kako mi punim pravom prisvajamo stovačkoga sina i hrvatskoga spisatelja slavnoga Suleka, onako nam Italija uzimlje Tommasoe. Mi se možemo ponositi, da se je onkav sjajni um rodio u siromašnom našem narodu. Slučaj htjede, da je njegovo bogatstvo namijenjeno drugom jeziku. Znamo, da i Preradovića o. diaci ne izgubismo.

To je pojmljivo u ono doba kad se istom buditi počesmo: I tko zna, da je Nikola Tommasoe mjesto u Italiju dospio u Zagreb, mi bismo uživali ono, što je darovao svojoj novoj domovini.

Pred spomenikom jednoga od najvećih umova, što ih je rodila hrvatska Dalmacija, treba se pokloniti uspomeni neumrloga i podičiti se što, ako krivnjom vremena i nije radio za nas, bio je ipak naše krvi.

Slava Nikoli Tommasoe! vječna mu slava!

C. H.

Iz Opštije. pišu nam 25. maja. Tamo negdje oktobra mjeseca prošle godine pružila nam se zgodna, da čujemo, gdje gosp. Visintini, učitelj na ovdješnjoj talijanskoj paraleli, azlaziče školskim stambom, dovikaje učitelju hrvatske paralele, svomu drugu g. Rajčiću: „Che scuola italiana vuol essere qui — non vi è uno chi parlerebbe l'italiano!“ (Kakva talijanska škola može tuj da bude — neima ni jednoga, koji bi govorio talijanski) Neka čuju u Trstu i Poreču gospoda, koja nam nama vedre i oblače, a pomisao neka čuje gosp. vitez Campitelli, kako o ovdješnjoj talijanskoj, a time i o predavanju vjeronauka na talijanskom jeziku u pučkoj školi misli i sudi o jedun Visintini, za kojega — pored neuvučih onih napadača na hrvatsko ladanjsko učiteljstvo sa strane većine u porečkoj sabornici — nije izključena mogućnost, da je i njegov istomisljenik, prijatelj i štićenik!

Kakav je danas uspjeh u toj talijanskoj školi, to će najbolje znati gosp. Visintini i koji zalupani bakteriol (ladjar), koji u svojoj tvrđoglavosti nezna drugo, nego po kakvom „Portiču“ ili „Zrtu“ drediči se i vikati na Hrvate — što mu učitelj, dočikano vjerujući uči djecu, kako njega njegovi stariji učili nisu, naime „Padre nostro, che sei . . .“ umjesto „Oče naš, koji jesi . . .“ — A glupaci vi, zašto ne upišete djecu u onu školu, u kojoj će se učiti i govoriti jezikom materinim, jezikom, kojim se vaši djedovi govorili, gdje će im jedino biti omogućen napredak u svakom pogledu? — Mi se u ostalom čvrsto nadamo, da će g. Visintini — u svojoj nepristranosti — gospodi, kad ga u spijahu u njegovoj školi pitali budu, odbrusiti golatuč istinu, pa ma kako ona goraka bila po gospodu u Poreču, koja svjedok pokazuje, kako su osobito pravdoljubiva prema ogromnoj većini pučanstva najoesetniji ove pokrajine.

Poznatu nam je i to, da se je g. Visintini kario zahvaliti na službi u Opštiji usporonom „reklam-avisu“, „Guerrino Visintini — erheitl Unterricht in der italienischen Sprache“, koji je osvanuo u „Chr-Listi“ tako rekuć prije, nego je sam prispio u Opštiju, — jer da se sa onom „maštinom“ plaćenom ovdje živiti nemože. A sad on ipak po Opštiji mirno „špancira“ i Bogu se valjda molu za rajske . . . one dušice, koje . . . mu pružile svakakih usluga, a to sve — reč bi — samo zato, da se u Opštiji udruži talijanska škola i talijanski učitelj! Za slučaj, da je tomu baš tako, mi velimo samo: „Fovera Istria italiana!“

Pročitajte i upamtite sve ovo vi opatki „bakterioli“, vi prodanci, pak čemo nam drugi put obširnije reći koju o tom, kako u svojem neznanju i plitkosti, dok tvrdite da niste Talijani, za Talijane radite!

Utorak na 12. tj. mj. bila su izabrana jednoglase g. Friskić Albin i Pavao Tomasić fiducijarima, koji će 30. o. mj. u ime porezne občine Opštije dati svoja glasova dionim našim predloženicom, koji su nas i do sada u Poreču poštedno branili. — Kod ovakvih se izbora kod nas ne vidi ni jedne talijanske podružnice.

Na pobudu vrlor Hrvatca g. Ivana Fiamina i pohvalnim renovanjem gosp. Rajčića te nekih rodoljubljih gospodjica koje su jur javno pohvaljene, ustrojilo se je nedelju na 10. pr. mj. „Hrvatsko pjevačko društvo „Lavor“ u Opštiji“, koje će biti jednako i „tamburaško“, kad se u tom smislu dopune i potvrde obstojeći već štatući „Lavor“. Bude odmah upisane 18 izvođačih i 6 podpomagaćučin članova. Željeti bi bilo, da se domala promjene okolnosti, koje taj čas spriječavaju pristup nekim vrstnim silam — a međutim živili osnivaci i osivači!

Na glavnoj godišnjoj skupštini ženske podružnice „Družbe sv. Cirila i Metodja za Istru“ u Opštiji bila je izabrana ravnateljicom gospodjica Marija Benčić, tajnicom gđica Antica Justić, blagajnicom gđica Marija Letić, a za muziku: predsjednikom gosp. Ivan Letić, tajnikom gosp. Pavao Justić, blagajnikom gosp. Ivan Alešević. — Množilo se, crvale i napredovalo!

Trebali bi spomenuti još štošta o gradnji „njemačko-magjarsko-talijanskoga kazina“ i o nekih epizodah pikantnih naravi, koje se odnose na tu gradnju, ali to čemo pustiti za drugi put, jer smo danas i onako dosta otegnuli.

Svršavamo nevesela srca današnje izvješće,

javljajuć Vam, velič. gosp. ureduiče, da nas je naš obljubljeni kapelan, velečastni gospodin Rajko Revelante, ostavio na neizvjestnom vremenu. Kako vam je poznato, on je dulje vremena poboljšavao, pak se je po savjetu liječnika dao u gorski zrak, u ugodnu Lupo-glavu k svojoj vriednoj sestri, gdje će mu do mlađa, ako Bog dade, biti bolje. Mi mu iz dna srca želimo čim brži povratak medju nas i čim sretniji opravak, koji neka mu Svevišnji uskoru! U ime svih svietnih Opštijaca šaljemo mu i ovim putem najiskreniji pozdrav.

Pripovjedaču nam ovih dana, da su došli neki Niemci, nastanjeni u Opštiji, od poreznog ureda u Voloskom hrvatske tiskanice, popunjene hrvatskim jezikom, a nam Hrvatom donosi če valjda i njemačke i talijanske prijek, nego li hrvatske, premda ih — na temelju zakona — ujednočinje tražimo. Tim postupkom čini se kao da bi se htjelo osjetiti izdavanje hrvatskih tiskanica, kraj tobož opravdanoga izgovora, da se takore vraćaju, što da su zbija neki Niemci i učinili. Kako sreće da bi i svi Hrvati učini bili sa nahravatjnim tiskanicama i spisi — onda bi istom vidjeli, koliko Talijana ima u našem kotaru!

Napisali smo ovo, da upozorimo slavno kotarsko poglavstvo, da malko bolje pripazi na rad nekotih činovnika.

Dr. Pravica.

Ravnatelj pročit. Gozota. Prošloga čedna došlo je u Rovinju skoro do krvavog izgređa izmedju domaćih ribara i ribara talijanskih ili iz Itaije tako zvanih Cozota. Domaći ribari gledaju već odavna crnim pogledom Cozote, koji im grabe izpred nosa gotovu za službu. Cozoti namine love ribu u našem moru i bliže kraju, nego li je propisano, a sve na škodu domaćih istarskih ribara.

To postupanje talijanskih podanika došlo je napokon rovinskim ribarom i oni su dali opetovno oduška svojoj zlovolji, navaliv riječu i činom na Cozotake ribare.

Ovom prilikom drago nam je iztknuti, da su rovinski ribari po rodu i jeziku Talijani, pak su ipak opetovno navali na svoju braću iz blažene zemlje — koja im otmilju kruh. „Altrochè patriotismo italiano“ habin Marko!

Izbor fiducijara u Dubašnici. Dne 11. tj. ml. obavio se je u našoj občini izbor fiducijara za izbor zastupnika, kojega izbor je slavnja većina u Poreču uništala a uništenjem ovoga izbora učinila je to, što se u prosvjetljenom svijetu nedogodja. Ali 19. stolicje je prozvano viekom napredka, te da smo u tom napredovali i mi, to možemo zahvaliti talijanskoj „djevot-skoj“ kulturi; dakle samo napred porečka gospoda, ne daje za Boga, da nazadujemo. Uništenjem izbora naših zastupnika misle jadnici, da nam škoda, ali se kruto varaju, jer tim pokazuju svoju gototinju i pomažu nam tim buditi narod iz mrtvila, jer u borbi je život. Ta sada se jer svaki ma i najprostiji seljak pitao, kako to može biti, kakva je to pravica, da od dvojice zastupnika, kojih biraju isti fiducijari i isti dan, izbor jednoga vriedi, dočim drugoga ne? Zbilja navjerojatno, ali je ipak tako! Ali onakva stvari može poiniti jedino porečka većina, kojoj krmaju gospoda iz Trsta. No kamo sam to za zabradio, govorim o našoj saborskoj vedini mjesto o izboru fiducijara u ovoj občini. Evo me dakle kod stvari. Izbor počeo je na 9 sati, te odmah u početku me je iznenadilo, što nisam vidio pri izboru žandara, dočim su lanjske godine bili tri. Ali u istinu nije bilo potrebno niti da se pokažin, jer izbor prošao sasna na miru, te smo se svi pitali kakva razlika danas i pred godinu dana, kad je bila ona borba, da takve nije bilo u ovoj občini, što svjedoči i broj od 9 samih glasova, za koje smo jih pobjedili. Koji je tomu uzrok, da je ovaj izbor sasna gladko prošao i da se protivnici niti pokazali niti? Ništa drugo nije nego to, da se ovoga puta nisu kovali novci u dobro poznatog kovačnici staroga kapurala i da nas nije pohodio slavni Jork pračen sa počastnom stražom „s a r a n k u n i“. Pa tako naš Dadina sa svojim plemenitijimi drugovi morao je ostati kod kuće, jer nije bilo novaca. Dakle veselo, kako su pjevati jednom „Frauina i Jurina“ — Oj Dadino Jorkovo kolino! Veliki prijatelj svećenika Juste, putovao je u Mietke, jer je postao odvjestnikom Gabonjara (li se je možda išao ponudit, da će u Afriku), te na putu sigurno javio se je svojim prijateljima u Istri, ali se vratio praznih ruku, valjda su još gospoda jadni na njegaradi lanjskih izbora. Sarenjaci a na čelu im Dadina govorili su, da će i oni glasovati zajedno s nama, ako čemo izabrat kogamun drugo iz našega otkoa, samo ne Kožulici. Jer da njihov je Cres, i na našem otoku Baška, ali na ovo naša stranka nije se niti obavizala. — Pa videć Dadina, da ga preziremo i ne marimo

za njega niti za njegove glasove, zato se niti prikazao nije sa svojimi drugovi. I tako nismo imali časti, da čujemo kako H a d ž i l o j a svojom mudročijun uništaje naše dobre glasove. Kalabrez je dočudno bio, ali buduć je bio sam, zato je mučao kako riba. I gospoda iz Malinske, koji su kod zadnjih izbora sa šarenjaci glasovali, su se sasna uzeegnili, tako nebijaše starog kapurala, niti Jurassichia niti pomorskog činovnika Streinza, rodom iz Gorica.

Naših izbornika došlo je na izbor 72 i to 23 iz občine Dubašnice a 34 iz podobčine Poljica i sv. Fuške, te nas je veselilo, da smo vidjeli izmedju njih mnoge, koji su kod lanjskoga izbora glasovali za protivnu stranku. Opazili smo nekije, koji lani na sve molbe nisu htjeli doč s nama: glasovat, premda se drže kako veliki Hrvati, i ove godine, kad jih nije bilo lani trebalo, su došli. Iz Dubašnice mora se osobito pohvaliti Milčecove a na čelu njim Pera i Mata Milčetića, koji su se osobito trudili tim, što su pozvali naše izbornike, da dođu u čim većem broju na izbor. Osobito pako valja pohvaliti birae iz podobčine Poljica, koji su došli u velikom broju a medju kojima vidjeli smo starce i od preko 70 godina, koji nisu zalili truda u vršenju svoje dužnosti. Na diku i na čast Vam budi svimal Deder svietni Dubašnjari nastojte, da ovo oduševljenje, koje ste pokazali prigodom izbora i lani, braneć svoju čast i potlačena prava, uzdržite i kod dojdućih občinskih izbora; dajte da već izborne stara zmruju izmedju „g o r n j i h“ i „d o l u j i h“; svih nas neka vodi jedino korist naše občine i jednoga naroda i da se oslobodimo jedanput pogibeljih nam nametnuli. Pa kako ste lani i ove godine saznili, da Vas se pohvali tako dajte, da Vam se bude moglo reći na svršetku obč. izbora: neka Bog pozivi sve svietna Dubašnjare! Živili!

Punat (otok Krk) svršetkom maja. U našem mjestancu bile su u kratko vrijeme dvie skupštine. Prvu je imalo na 6. t. m. društvo „Rodoljub“, a drugu na 20. t. m. učiteljsko društvo otoka Krka. Znamo, da će mnoge zanimati ove skupštine, stoga nam, veličeni gosp. ureduiče, blagoizvolite ustupiti komadić prostora u dičnoj „N a š o j S l o g i“. Društvo „Rodoljub“ jest svrha podpomagati naše siromašne djaka. Na oko svakako veoma krasna ustanova, nu čini nam se odvještesno grudna jer čujemo, da prigodom sjednice htjelo je posjetiti istu i svećenstvo naše občine, nu ugledni član toga društva njim reče, da ne imaju pravo pristupiti na sjednicu i tako su morali odustati od dobre volje, da pripomognu našim djakom. Druga društva bi se veselila takvim posjetnikom, dočim ovi njim isti pristup zabranjaju na javnu sjednicu! Prvenstvo na državnu pripomoć imati će na prvom mjestu djaci onih članova, koji budu za isto društvo najviše doprinesli, čemu, da rečemo istinu, Punatci se nisu mnogo narađovali, jer bi bili radije željeli, da se pomoć najvećma dieli po siromaštju pojedinih djaka, ili joste bolje, da bi to društvo objemalo čeli otok, i tako svim otokanom blagodat donielo. Pak je i eto odmah naš narod, ako i pristup, shvatio u pravom smislu svrhu toga društva, jer žaliboga izmedju Puntara, koji sada stalno stanuju na Puntar, nije bilo niti jednoga na sjednici. U ostalom mi želimo, da bude „Rodoljub“ na mrogo i mnogo godina do najveće koristi našemu vriednomu puku, te da se nesbude nikad moglo reći, da ga je nestalo, kao što i nekadanjeg „Famentansko društva“, čiji blagajnik, svim dobro poznat, još ni danas računalo položio nije, a reč bi, da ga niti već neće! Nu javljaja i iskrena bila je učiteljska skupština. Tu su se sakupili gospoda učitelji i učiteljice našega otkoa. Pohodili su sjednicu svećenici naše občine, naš fračević, pomorski nadziratelj škole, pop-Frauel Volarić iz Vrbička i drugi. Predsjednik društva u pozdravnom govoru pozdravi svih sa dobro došli i izrazi veselje nad tim, što se i svećenstvo zanima za njihovo društvo. Na sjednici su se razpravljali razni predmeti tični se društvu. Gosp. učitelj Bafo iz Omislja čitao je krasnu razpravu: „Roditelji i škola“, te je veoma dobro i temeljito razložio, kakav bi morao biti postupak roditelja naprama učitelju i školi, kako bi morali već roditelji pripravljati svoju djecu za školu i kako bi se morali vladati u vrijeme polazka škole. U sjednici bilo je imenovan poštastim članom društva pokraljinski nadzornik Klodić zbog svojih velikih zaslug za školstvo. Na svršetku zahvali se predsjednik svim na truzetnom razpravljanju i zanimanju za društvo, najavi godišnju skupštinu u Vrbičku i pozove svih na

trokratni uzklak živio! Njegov, V. cesaru u kralju Franu Josipu I., na što su se svi radostno odazvali. Poslje skupštine bio je zajednički objed kod gosp. učitelja Tučića, gdje se je veselo zabavljalo i kako smo čuli liepih zdravica izrekli.

Veselim se i mi našim vrijednim učiteljima i njihovom napredku, jer se zbilja možemo s njima ponositi, budući su dobri pedagozi, a još bolji kršćani Zvijeli!

„Istrionensia“. Pod tim naslovom donasaju polske novine „Hlas“, što izlaze u čestom jeziku u Brauu već 48 godina, zanimiv uvodni članak, u kojem su vjerno opisani naši žalosni odnošaji u zemaljskora saboru, u školstvu, na sudovih, poštah, pomorstvu itd. Hvalimo g. pisca, što upoznanje našu česku braću sa stanjem Hrvata i Slovenaca u Istri.

Zastupstvo banke „Slavije“ u Kastru preuzeo je od dosadašnjega zastupnika gosp. Mirka Jelušića, g. Ivan Jurinčić u Kastru br. 59. Preporučamo ga našem občinstvu. O tom više prvom zgodom.

Povjereništvo „Matice Hrvatske“ u Kastru preuzeo je od g. Mirka Jelušića, obćinskoga načelnika, g. Vinko Rubeša, učitelj u istom mjestu.

Velika nesreća kod krunisanja u Moskvi. Iz Moskve dolazi vijest, koja može pomisliti sjajne i mudoste kruničbene dane. Na Hodišankom polju sakupilo se do 700.000 naroda, te je ovdje kod dješenja kruničbenih crčeva, pivra i jela nastala tolika stiska i metež, da je zgneženo do 2000 ljudi, a broj je što teže što laglje ranjenih još veći. Car je odredio, da se svakoj obitelji, koja je u metežu izgubila kojega člana, izplati po 1000 rubalja, a i bolesnički i pogrebni troškovi imaju se na njegov račun provesti. Tuga je s te nesreće neopisiva.

Kruničba ruskih caraših supruga. Prošlog četvrtka obavila se — kako smo jurve javili, izvanrednim sjajem kruničba cara Nikole II. i carica Aleksandre Feodorovne. Ovo bijaše 21. kruničba ruskih careva. Veliki knez ruzki Vladimir Vsevolodovič dobio je naziva između 1113. i 1125. od grčkog cara Aleksajja Komnena u priznanje svoje hrabrosti djetem Konstantina Monomaha, svog djeda po materi, te novo carsko odielo, na što ga je efeski metropolit Neophon s mitilemskim vladikom u Kijeru okrunio prvim carem svih Rusa.

Car Nikolaj I. krunjen je dva puta, najprije u Moskvi, kao car svih Rusa, zatim u Varšavi kao kralj poljski, pri čem je kruničba obavljena po rimokatoličkom obredu po tadašnjem nadbiskupu varšavskom.

Svaka kruničba, izuzev onu cara Ivana IV. Vasiljeviča, Aleksaja II. i Nikolaja II., obavljena je tečajem prve godice vladanja.

Među kruničbenim znakovima, donesenimi k prvom kruničbi u Kijeru, nalazio se je i prvi komad križa, na kome je Spasitelj umro i carska kruna, nazvana „Čajka Monomaha“, zatim vrčić od karnela, nekoč vlastništvo ruzinskog cara Augusta. Uz ova carske znakove, koji su označivali dostojanstvo bizantinskih careva, zaodje se je car Vladimir Monomah kod svog krunisanja i grim znim plaštam i zlatnim ovratnikom. Kod sljedećih kruničba rubljena je i državna jabuka i mač.

Druga kruničba, o kojoj nam poviest pripovieda, bila je u Moskvi godine 1492., kad je moskovski veliki knez Ivan III. svom unuku postavio u Moskvi Monomahovu čajku na glavu.

Dne 25. junija g. 1682. obavljeno je u Moskvi krunisanje braće Ivana i Petra Aleksejeviča, pa je usljed toga trebalo nabaviti i nove znakove. To je bilo u obće posljednje „carskoje“ krunisanje, a kasnije se radi naalov „imperatorskoje“ krunisanja.

Caricu Katarinu II. krunio je car Petar II., a Pavao I. bio je prvi car, koji se je sam okrunio. Carice krunili su metropolitii.

U utork 26. pr. mj. obavila se je kruničba krunom, koju je dala načiniti Katarina II., a uvećao ju je Pavao I. Uza sve to, što je ova kruna ukrasena s 58 velikih briljanta, 4978 malih i 75 velikih bisera, to od velikog krsta s 5 velikih briljanta i jednim rubinom, važe ona samo nešto preko 2 kilograma, a procijenjena je g. 1865. na 825.976 rubalja (okolo 1.300.000 for.) Ovom su krunom krunisani svi kasniji vladari.

Žezlo potiče od cara Pavla I. od masivnog je zlata, ukraseno briljanti. Na vršku žezla nalazi se glasoviti briljant Orlov, težak 185 karata, a procijenjen 1865. na 2.339.410 rubalja (okolo 4.000.000 for.). Nad njime razprostro je carski orao svoja krila, a na prsih pokazuje sliku Jurjeva vitezja.

Državna jabuka potiče također od cara Pavla. Jabuka je od zlata i opasana briljantnim lišćem i križem.

Red sv. Andrije u briljantih — sastavni dio znakova — utemeljio je car Petar I. 1698. Petar Veliki podielio je ovaj red sebi

samom tek 1703., kad je na Nevi zauzeo 30 šredskih topničkih ladjicah. Car Pavao dao je za sebe i za caricu načiniti taj red od briljanta, a nose ga samo na dan krunisanja.

Carški stjeg od zlatnog je brokata. S obih strana naslikan je državni orao. Bozine su od zlata, srebra i crn: svila. Na modroj vrpci reda sv. Andrije, koja visi s vrška stjega, pisano je: „S nami Bog — 862.“ (početak ruske države) i 988 (prihvata kršćanstva). Na drugoj strani: „S nami Bog — 1497. i 1721.“ (prihvata naziva ruzskog carstva).

Carški državni mač od zlata je ukrasen dragim kamenjem.

Bisloga vlasz za prodaja imade u Trvižu, Kašćerji i Gračiscu (obćina Pazin) tako pišu od tamo „Slov. Narodu“, jeste kakovih 1000 hektoliara. Naši trgovci izvana neka se izvole obratiti ustmeno ili pismeno na obćinsko glavarstvo u Pazin, koje će ih uputiti na naše peštene vinograde.

„Zrake i sjena“. Pod tim nazivom naknajo je g. Ante Jusič, ureditelj u Katuni kod Spjelje, izdati sibirku svojih dieiom ti-skanih, a dieiom još netiskanih pjesama, te se posebnim pezivom obraća na slavob obćinstvu, ljubitelje hrvatske knjige, da bi ga u ovom prvom pokušaju podpomogli. Knjiga će zapremiti kakovih 120—140 stranica, a zapadati će 60 nvt. Tko se želi predplatiti na tu knjizicu, neka pošalje novac pod adresom: **Ante Jusič, Katuni kod Spjelje.**

Najnovije skladbe V. G. Broža za tamburaški zborove. Pošto je „Album pleasora“ posve udovoljio svojoj svrsi, odlučio se je poznati veš skladatelj izdati: **„Album koncertnih komada“**, koji sadržava osam originalnih, najefektnije instrumentiranih koncertnih komada, i to: 1. **„Večer na moru“.** Fantazija. 2. **„Pozdrav dragoj“.** Serenada. 3. **„Pod slavjanskim krovom“.** Potpourri slavjanskih pjesama. 4. **„Moj san“.** Glasbena slika. (s) Ljetna večer. 5) Pastiri se vraćaju sa stadom kuci. c) Zvona pozivlju na „Ave Maria“. d) Iz crkve se čuje svršetak pobožne pjesme, praćene orguljama. e) Mladet se sakuplja oko pukovnije, koja prolazi sa glasbom. f) Mladost pleše narodne pjesove. g) Noć. h) Čuo se iz daljine pjevanje slavuljivo. 9) Poštarska kola prolaze šumom. j) Čuo se pjevanje zagorskkih pjesama u krcini. k) Ponoć. l) Vilinski sastanak. m) Igre i pjesme vila. n) Jutro. 6. **„Souvenir de Ruine“.** 6. **„U spomen Tomislavu“.** Vijenac ljubavnih pjesama. 7. **„Vijenac česko moravskih pjesama“.** 8. **„Nadzarvice mornara“.** Fantazija veselih mornarskih pjesama.

Album koncertnih komada izašao je 15. svibnja t. g., i stoji u predplati 5 (pet) forinti. P. n. gospoda i tamburaški zborovi, koji žele album nabaviti, neka se najdulje u roku od 8 dana uz predplatu prijave kod skladatelja **Vilima Gustava Broža, učitelja pjevanja i glasa na kr. hrvatskoj velikoj gimnaziji na Sušaku kraj Rieka.**

Javna zahvala.

Hrvatsko pripomočno družto u Beču primilo je u svoje blagotvorne svrhe, narećito u svrhe utočista, koje za uboge hrvatske djake visokih škola u Beču uzdržaje, sljedeće darove i to: Za godinu 1895.: od slobodnog kr. grada Osieka 25 for.; slavne slavonske zemaljske sredotočne štedionice u Osieku 20 for.; od veleuč. g. dra. Miroslava pl. Čačkovića u Zagrebu sakupljenih 17 for. 50 nvt., a darovali su: Josipa pl. Čačković 2 for., Vr. 1 for., dr. Juraj Žerjavčić 5 for., dr. Breberin 50 nvt., I. Sašel 50 nvt., Cipriš 1 for., Gšesber 1 for., Lovrišak 1 for., Milan prof. Kulmer 3 for., N. N. 50 nvt., dr. Gruber 1 for., dr. A. Gutschl 1 for.

Za godinu 1896.: Slavna hrvatska komercijalna banka u Zagrebu 50 for.; slavna belovarska štediona 25 for.; dr. Milan pl. Čačković u Zagrebu 5 for.; slavno gradsko poglavarstvo u Petrovaradinu 5 for.; dr. Vladimir Crnadak u Sisku 5 for.; prvo hrvatsko dioničko družto za promet i preradjivanja sirovina u Belovaru 10 for.; dr. Don Linardić c. kr. Stopski lječnik u Košćicama 10 for.; Niko Dapar, zastupnik na carevinskom vieću 10 for.; štedua i pripomoćna zadruga u Orlovcu 20 for.; N. A. Duboković, načelnik Jelše 5 for.; braća Rimšodod, Makarska 2 for.; dr. Gjuro Berić u Kuni 5 for.; dr. Miroslav Strižić u Belovaru 5 for.; Gjuro prof. Jelčić, c. kr. podmaršal u Novi Dvori 5 for.; dr. Milan Roje u Belovaru 5 for.; dr. Her. Fischer, lječnik u Belovaru 3 for.; slavno gradsko poglavarstvo u Petrinji 10 for.; iz Rieke (Mlaka) primili sme 15 for. 60 nvt., a darovali su: Skendža 5 for. 10 for. nov., Fran Boje, vlastnik omnibusa na Rieci nov., Fran Boje, vlastnik omnibusa na Rieci 2 for., gđja Toničić 2 for., Stražar „broje“ 1 for., A—y 2 for., G. G. 2 for., g. Tonka 50 nvt., S—ak 60 nvt., L—ik 30 nvt., S—h 30 nvt. U Beču: Stjepan Babić, c. kr. generalmajor 5 for.; Hinko Hirschman, pravni generalmajor 5 for.; dr. K. Kozjić, dr. M. Barković, c. kr. poštar. tajnik; Vladimir

Manbek, činovnik austro-ugarske banke, Vicko pop Zaneki i Fr. Vahčić.
Plemenitim darovateljem bit će narodnostni rad naših šticićina nagrada za njihovu ljubav hrvatskom djatstvu, a mi im se što toplije zahvaljujemo.
Hrvatsko pripomočno družto
U Beču, 29. travnja 1896.
Predsjedatelj: **Dr. K. Kozjić,** advokat.
Tajnik: **Franje Vahčić** c. k. advokat.

Krasni uzorci zasebnim strankam gratis i franko.
Bogata sibirka uzoraka, kao dosada nikada, za krojače nofrankovana.

Komadi za odieće
Peruvani i doeking za vlačasto svjećstvo, predijani komadi za uniforme: c. k. fitovska, također za veterane, vatrogasce, gombi, livrje, sukna za biljard i igraće stolove, pokrivala za vozove, loden. Veliki izbor šćarskoga, korušćkoga, tirokoga jedna za gospodu i gospođe po izvornih cianah skladnja: a tako velikom izboru, kako takovih se može imati niti dvadesetero konkurenta. Najveći izbor sivo snaga trajnoga sukna u najmoder-nijih bojah za gospođe. Sukno, koje se daje prati, putni ogrtači od 4 do 14 for. itd.

Potreba za krojače
kao postavre za rukave, gumbi, igle, konac itd. Juturno, primjerno, poštano, trajno, čisto, uzeno sukno a ne pravo kupovanje cunjah, koje imadu jedva vrednost odikodnine za krojače, preporuča

Iv. Stikarofsky,
Brno (centralna austrijske trgovine sa suknom.)
Najveći izbor sukna u vrednosti 1/2 milij. for. Utemeljen god. 1866.

Pošilja se po poštanskom pouzecu.

Na oprez! Agenti i preprodavaoci udjavu nedostatnu svoju robu pod znamenjem „Stikarofskoga reha“. Da preprodim varanje p. n. odumazila, narmanjan, da takovim ne prodajem pod robu pod nikakvom pogodbom.

Listaica vrednitstva.
Gosp. J. R. u S. Nemojte se u buduću zanikati na druge, jer se često događa, da se u sličnom slučaju nitko neoglas. Zar nije bolje izostajati, da nam i dvojica i trojica isto jave nego li nitko. Zdravo!
G. N. N. Za uspjeh izbora u Krku doznali smo tekao po italijanskim novinah pak Vas nismo mogli obavjestiti. Valjda se i tamo naši jedan na drugoga znanili. Živio!
Barba T. u T. u T. za danas prekamno — drugi put; da ste nam zdravo.
G. iz P. u S. preobirno za posljednji dan; usasmo komadić, ostalo drugi put. Zdravo i veselo!

Novi nasad za krmu
Lathyrus silvestris Wagneri
(Wagnerov izumak plosnati grah)
vrlo opisanje i od svih gorčkih sastavina prot. Uspjela također u najneuspješnijih zemljah, kao u Ruskoj, Grčkoj, itd.
Najveća hraniva vrednost je 30—35% proteina (djetelina ima samo 18.5%).
Utrajna i protiv svakeakoj miš.
Bročura bacajava

Polygonum sachalinense
(Sachalinov korjen)
Uspjela povećava utrajnos, također u vlačah, ljevitih i mećvarah itd.
Visoka hraniva vrednost je 18.97% proteina.

„Internationale Saatstelle“
Landwirtschaftliche Gesellschaft
mit beschrankter Haftung
KÖRCHHEIM u Taek, Württemberg
Glavni zaslužnik
za Trst, Primorje, Istiju i Dalmaciju
Jakob pok. C. Prister,
T. R. S. T.

Skladište pisacćeg papira i drugih pisarsko-uredovnih potreboća za obćinske, kotarske, sudbene, školske i druge urede preporaća

ANTUN JERETIĆ u Gorici
Semenička ulica 3.

Vlastita knjigovežnica i zavod za ortanje knjiga
Zaliha lampijona u narodnih hojah po umjerenoj cieni.
Preuzima i izvršuje sva naručbe brzo i točno, te šalje nepoznatim proti pouzecu, obćinskim uredom itd. pako sa popratnicom.
Sve potreboće za učiene, kao pisanske i risanske, koje izradjuje iz dobrog papira, predaje uz umjereno cione.
Na zahtjevanje izradjuje svežćice i sa hrvatskim napisom.
Preporuča se toplo rodoljubnom obćinstvu

Sve vrsti

tambura

dobivaju se kod tvrćke

J. Stjepušin
SISAK

Cienike šaljem na zahtjev svakomu franko.

Svećar J. Kopač Seikanska cesta broj 9.
u GORICI
preporuča vlačestnomu svećanstvu, crkvenim upravam, te slavnom obćinstvu prave

pčelno-vošćene sveće
kilogram po for. 2-45.

Da su ove sveće, koje nose protokolirani tvornički znak, nepokvarene, jamćim sa svotom od 1000 kruna.
Sveće slabije vrsti za pogrebe i postranu razsvietu crkava dobivaju se po vrlo nizkoj cieni.
Prodajem također tamjan za crkve

Lacrima najljubiji	kg. po for. 1.20
obićni	1.—
Gravis	—60

Robu šalje na sve strane austro-ugarske monarkije preko naš postarine.

Tiskara Dolenc